

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Asan/19/2018
Identifikačné číslo spisu: 1017201798
Dátum vydania rozhodnutia: 01.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Zemková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1017201798.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: Minister spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, proti žalovanému: Notárska komora Slovenskej republiky - Disciplinárna komisia, Notárska komora Slovenskej republiky, so sídlom Krasovského 13, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. DK 3/2013-91 zo dňa 11.09.2017, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/262/2017-31 zo dňa 26. apríla 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/262/2017-31 zo dňa 26. apríla 2018 z a m i e t a.

Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

1. Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave podľa § 98 ods. 1 písm. e/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“ alebo „Správny súdny poriadok“) odmietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Disciplinárnej komisie, Notárskej komory SR č. DK 3/2013-91 zo dňa 11.09.2017, vydaného vo veci disciplinárneho konania vedeného proti disciplinárne obvinenému notárovi JUDr. E., so sídlom Notárskeho úradu v L., ktorým žalovaný s poukazom na ustanovenie § 9 ods. 3 písm. a/ Disciplinárneho poriadku Notárskej komory SR konanie zastavil.

2. Krajský súd v Bratislave v napadnutom uznesení uviedol, že primárnou úlohou správneho súdu po doručení správnej žaloby bolo preskúmať procesné podmienky konania, ktorých splnenie predstavuje predpoklad pre meritórne rozhodovanie o podanej správnej žalobe a pre naplnenie účelu správneho súdnictva, ktorým je poskytnutie ochrany právam a právom chráneným záujmom fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy tak, ako to predpokladá čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

3. Krajský súd v Bratislave vychádzajúc z obsahu žaloby, jej predmetu a účelu najskôr posudzoval, či

žalobca - v čase podania žaloby ministerka spravodlivosti N., je osobou oprávnenou na podanie žaloby v súlade s ustanovením § 178 ods. 1 SSP, ktoré upravuje aktívnu žalobnú legitimáciu. Aktívna procesná legitimácia žalobcu, ako procesná podmienka v zmysle § 178 ods. 1 SSP, ktorá robí procesný subjekt osobou oprávnenou na podanie žaloby, v sebe zahŕňa kumulatívne dva predpoklady a to postavenie účastníka v administratívnom konaní, v rámci ktorého bolo vydané napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy a súčasne ukrátenie na subjektívnych právach spojené s vydaním napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy.

4. Krajský súd v Bratislave v odôvodnení napadnutého rozhodnutia zdôraznil, že samotné tvrdenia žalobkyne o nesprávnosti záverov rozhodnutia správneho orgánu a ich rozpor so zákonom nestačí. Súd preto v každej konkrétnej veci v intenciách citovaných zákonných ustanovení jednotlivo posudzuje, či žalobca spĺňa zákonom stanovené podmienky procesnej aktívnej legitimácie na podanie žaloby v správnom súdnictve.

5. Krajský súd v Bratislave považoval v prejednávacom prípade za nesporné, že žalobca, v čase podania žaloby - ministerka spravodlivosti N., bola účastníkom administratívneho konania, teda disciplinárneho konania, keďže na základe § 92 zákona č. 323/1992 o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „Notársky poriadok“), bola orgánom oprávneným na podanie návrhu na začatie disciplinárneho konania vedeného proti disciplinárne obvinenému notárovi JUDr. E. Uvedeným spĺňala prvú podmienku, resp. predpoklad aktívnej legitimácie žalobcu, avšak nespĺňala druhý predpoklad aktívnej procesnej legitimácie žalobcu, v podobe nesporného ukrátenia na subjektívnych právach, ktoré je nutné chápať v dvoch rovinách, a to v rovine subjektívneho práva a v rovine samotného ukrátenia dotknutého subjektu.

6. Subjektívnym právom je potrebné rozumieť vlastné práva alebo právom chránené záujmy žalobcu. Inými slovami povedané, fyzická alebo právnická osoba sa nemôže všeobecnou správnu žalobou domáhať ochrany subjektívnych práv inej osoby, resp. pod jej subjektívne práva nemožno podriaďiť také účinky rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy, ktoré neovplyvňujú jej právnu pozíciu, t.j. nezasahujú do jej právnej sféry, ani nespôsobujú zmenu jej právneho postavenia. V tejto súvislosti Krajský súd v Bratislave odkázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sž/2/2011 zo dňa 24. februára 2011. Skutočnosť, že musí ísť o vlastné subjektívne práva fyzickej alebo právnickej osoby súčasne vylučuje, aby pod tento druh aktívnej žalobnej legitimácie bolo možné podriaďiť prípad, keď fyzická alebo právnická osoba, ako účastník administratívneho konania v jeho rámci realizuje jeho verejno-mocenské oprávnenia. Pritom pod ukrátením subjektívneho práva je nutné rozumieť taký stav, keď žalovaným rozhodnutím alebo opatrením orgánu verejnej správy bolo priamo zasiahnuté do práv alebo právom chránených záujmov fyzickej alebo právnickej osoby.

7. Podľa názoru Krajského súdu v Bratislave žalobkyňa, v čase podania žaloby ministerka spravodlivosti Slovenskej republiky, bola účastníkom disciplinárneho konania, ktorého výsledkom bolo rozhodnutie, ktoré bolo následne napadnuté správnu žalobou. Krajský súd v Bratislave zároveň poukázal na skutočnosť, že v rámci uvedeného konania žalobkyňa realizovala svoje verejno-mocenské oprávnenie vyplývajúce z ustanovenia § 92 Notárskeho poriadku, t.j. oprávnenie podať návrh na začatie disciplinárneho konania.

8. Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie, ktoré bolo napadnuté prostredníctvom podanej správnej žaloby, je výsledkom disciplinárneho konania, ktorého bývalá ministerka spravodlivosti bola účastníkom konania, v rámci ktorého však realizovala svoje verejno - mocenské oprávnenie, Krajský súd v Bratislave dospel k záveru, že uvedené rozhodnutie sa nemôže týkať jej subjektívnych práv a povinností ako fyzickej osoby, ktoré by vychádzali z konkrétneho právneho predpisu, ovplyvňovali by jej právnu pozíciu, alebo by zasiahli do jej právnej sféry, alebo spôsobili zmenu jej právneho postavenia, teda nespĺňa procesnú podmienku osoby oprávnenej na podanie žaloby, aktívnu procesnú legitimáciu žalobcu vyplývajúcu z ustanovenia § 178 ods. 1 SSP, pre absenciu druhého predpokladu na splnenie podmienky aktívnej procesnej legitimácie, čím je nesporné ukrátenie na subjektívnych právach.

2.

9. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalobca domáhal, aby kasačný súd zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/262/2017-31 zo dňa 26. apríla 2018 a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a to z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/ a j/ SSP.

10. Žalobca v kasačnej sťažnosti argumentoval, že prvoradým dôvodom, ktorý ho viedol k jej podaniu bola skutočnosť, že neexistencia subjektívnych práv alebo právom chránených záujmov žalobkyne, pre ktorú Krajský súd v Bratislave jej žalobu odmietol, je v plnom rozpore so základnými princípmi konania v správnom súdnictve, ktoré Správny súdny poriadok vymedzuje v ustanovení § 5 ods. 2, ods. 3, ods. 4 a ods. 9.

11. Žalobca zároveň namietal, že Krajský súd v Bratislave v rozpore so zásadou „Iura novit curia“ absolútne opomenul znenie ustanovenia § 177 ods. 2 SSP, umožňujúce podať správnu žalobu prokurátorovi a iným osobitným zákonom oprávneným subjektom aj v prípadoch, ak nedošlo k porušeniu subjektívnych práv. Predmetné ustanovenie predstavuje výnimku, keď správna žaloba nesmeruje k ochrane subjektívnych práv.

12. Žalobca v tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 93 ods. 3 Notárskeho poriadku, zo znenia ktorého vyplýva, že proti rozhodnutiu disciplinárnej komisie možno podať správnu žalobu do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia o uložení disciplinárneho opatrenia. Na základe uvedeného žalobca dospel k záveru, že v predmetnom prípade boli naplnené podmienky aplikácie ustanovenia § 177 ods. 2 SSP (požiadavka subjektu na to oprávneného zákonom), a teda minister spravodlivosti bol oprávnený prostredníctvom správnej žaloby žiadať preskúmanie zákonnosti disciplinárneho rozhodnutia.

13. Žalobca mal zároveň za to, že v prípade, ak osobu aktívne legitimovanú na podanie správnej žaloby označí osobitný predpis podľa ustanovenia § 177 ods. 2 SSP, tak v súlade so zásadou *lex specialis derogat legi generali* sa na daný subjekt už neuplatňujú ďalšie podmienky procesnej aktívnej legitimácie stanovené v ustanovení § 178 ods. 1 SSP (účastník pôvodného konania a ukrátenie na subjektívnych právach). Prezintovaný výklad podľa názoru žalobcu podporuje aj členenie a usporiadanie jednotlivých zákonných ustanovení, kedy ustanovenie o zákonom splnomocnenom subjekte na podanie správnej žaloby (§ 177 ods. 2 SSP) hierarchicky predchádza všeobecným ustanoveniam o žalobnej legitimácii (§ 178 ods. 1 SSP). Vzhľadom k uvedenému mal podľa žalobcu správny súd konať s ministrom spravodlivosti ako so žalobcom, bez skúmania ďalších podmienok konania vo vzťahu k aktívnej žalobnej legitimácii.

14. Žalobca na podporu svojej argumentácie v kasačnej sťažnosti uviedol, že z ustanovenia § 93 ods. 3 Notárskeho poriadku je zrejmé, že špeciálny právny predpis určil *expressis verbis* možnosť podania správnej žaloby, pričom ministra spravodlivosti ako navrhovateľa disciplinárneho návrhu z okruhu oprávnených osôb výslovne nevylúčil. Týmto podľa názoru žalobcu doplnil právnu úpravu Správneho súdneho poriadku, ktorá tento vzťah neupravovala.

15. Predmetné ustanovenie Notárskeho poriadku síce žiadnym spôsobom neprecizuje osoby oprávnené na podanie správnej žaloby, určuje však začiatok plynutia lehoty na je podanie. Keďže rozhodnutie sa doručuje účastníkom konania, z logiky veci podľa žalobcu vyplýva, že tieto osoby sú zároveň oprávnené na podanie správnej žaloby. Zákon teda explicitne neoznačuje osoby oprávnené na podanie správnej žaloby, avšak aplikáciou jazykového a logického výkladu na zákonný text žalobca došiel k dedukcii, že žalobu je oprávnený podať účastník disciplinárneho konania, t.j. disciplinárne obvinený notár i navrhovateľ- minister spravodlivosti.

16. Napriek vyššie prezentovaným argumentom podporujúcim záver, že v posudzovanom prípade nebolo potrebné preukazovať porušenie alebo ohrozenie subjektívnych práv, žalobca zastáva názor, že minister spravodlivosti v postavení účastníka konania v disciplinárnom konaní je aj napriek výkonu svojich verejno-mocenských oprávnení nositeľom subjektívnych práv a povinností.

17. Podľa právnej teórie subjektívne právo je objektívnym právom garantovaná možnosť subjektom práva konať v právnom vzťahu určitým spôsobom. Objektívne právo tak subjektom dáva možnosť realizovať svoje právom uznané záujmy podľa vlastnej vôle a v nevyhnutnom prípade ich právne presadiť. Vo svetle uvedeného žalobca konštatoval, že ak Notársky poriadok umožňuje podať ministromi spravodlivosti disciplinárny návrh, je nutné považovať túto možnosť za výkon jeho subjektívneho práva reprezentujúceho právom chránený záujem na riadnom výkone funkcie notára a s tým súvisiacim dodržiavaním zákonnosti, profesijnej etiky a odbornosti výkonu tohto povolania.

18. Uvedené znamená, že ak zákon dáva ministromi spravodlivosti právo disciplinárnej iniciatívy, tak tomuto právu zodpovedá aj náležitá ochrana a možnosť jej uplatnenia v právnom štáte. Uvedené je priamo garantované aj Ústavou Slovenskej republiky, ktorá vo svojom článku 46 ods. 1 dáva záruku, aby sa každý mohol domáhať svojho práva na nezávislom a nestrannom súde. Uvedená ústavná garancia bola však podľa názoru žalobcu v danom prípade porušená, keďže súd odňal ministromi spravodlivosti možnosť domáhať sa uplatnenia svojho práva v jeho konečnej podobe.

19. Žalobca v tejto súvislosti dodal, že minister spravodlivosti vystupuje v disciplinárnom konaní ako jeden z účastníkov konania a s disciplinárne obvineným nie je vo vzťahu nadriadenosti, prípadne podriadenosti a preto by mal mať k dispozícii aj rovnaké procesné prostriedky obrany a ochrany. Podľa ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa všeobecné ustanovenia predpisov trestného práva aplikujú aj na prípady tzv. správneho trestania (konanie o správnom delikte, disciplinárne konania pred správnym orgánom a.i.). Žalobca zastáva stanovisko, že v prejednávacom prípade mal aj minister spravodlivosti ako účastník konania pred disciplinárnym senátom svoje subjektívne práva, ako napr. právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania, odôvodnenie rozhodnutia. V prípade, ak rozhodnutie disciplinárneho senátu trpí vadami, napr. ak odôvodnenie rozhodnutia disciplinárneho senátu je nejasné a nezrozumiteľné, nedáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom disciplinárneho konania, opäť je podľa názoru žalobcu možné hovoriť o porušení subjektívnych práv účastníka disciplinárneho konania.

20. Žalobca sa v časti kasačnej sťažnosti venoval vymedzeniu rozdielov medzi pojmami štátny dohľad a štátny dozor, pričom v tejto súvislosti uviedol, že pod pojmom štátny dohľad je treba rozumieť verejný záujem na výkone právomocí, ktoré štát preniesol na Notársku komoru Slovenskej republiky a notárov. Dohliadajúci orgán pritom voči dohliadaným subjektom nemá postavenie priamo nadriadeného orgánu, ale sleduje správanie sa týchto subjektov, či je v súlade so zákonom. V prípade porušenia záväzne ustanoveného práva zo strany dohliadaného subjektu dohliadajúci orgán uplatní voči nemu zákonom zverenú právomoc. Žalobca podčiarkol skutočnosť, že od štátneho dohľadu je potrebné odlišovať štátny dozor, pri ktorom ide o výkon hierarchicky usporiadanej kontroly nadriadeného dozorujúceho orgánu voči podriadenému subjektu, resp. subjektu, nad ktorým sa dozor vykonáva.

21. Žalobca poukázal na ustanovenie § 89 ods. 1 Notárskeho poriadku, podľa znenia ktorého ministerstvo vykonáva nad činnosťou notárov podľa ustanovenia § 3 ods. 1 a Notárskej komory Slovenskej republiky štátny dohľad. V rámci neho minister vymenúva a odvoláva notárov, určuje počet notárskych miest každého súdu prvého stupňa a ich prípadnú zmenu, na návrh Notárskej komory Slovenskej republiky môže notárov vzájomne preložiť, prijíma sľub notárov, zbavuje notárov povinnosti mlčanlivosti, vybavuje sťažnosti na Notársku komoru Slovenskej republiky, vykonáva disciplinárnu právomoc, môže pozastaviť výkon notárskeho úradu, určuje maximálnu výšku odmeny notárov a pod. V danom prípade nemožno podľa žalobcu vôbec hovoriť o nadriadenosti a podriadenosti ministerstva alebo ministra spravodlivosti vo vzťahu k notárom.

22. Žalobca zdôraznil, že argumentácia o nemožnosti podania správnej žaloby ministrom z dôvodu jeho verejno-mocenského postavenia podľa jeho názoru neobstojí, dôvodiac, že navrhovateľom disciplinárneho konania môže byť v zmysle ustanovenia § 92 Notárskeho poriadku aj predseda krajského súdu alebo prezident Notárskej komory Slovenskej republiky, ktorí žiadnu verejno-mocenskú právomoc nad notármi nevykonávajú a už vôbec nie sú v pozícii nadriadenosti a podriadenosti vo vzťahu k

notárom (koniec koncov ako minister spravodlivosti). Žalobca v kasačnej sťažnosti načrtnol polemiku, o akú právnu argumentáciu by Krajský súd v Bratislave svoje rozhodnutie oprel v prípade, ak by správnu žalobu podal niektorý z vyššie spomenutých subjektov.

23. V závere kasačnej sťažnosti žalobca vyjadril presvedčenie, že napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave výrazným spôsobom vybočuje z doteraz stabilnej rozhodovacej praxe súdu, kedy Krajský súd v Bratislave konal a rozhodol o žalobe ministra spravodlivosti o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia v obdobných právnych veciach.

24. V nadväznosti na tvrdenia Krajského súdu v Bratislave, podľa ktorých minister spravodlivosti ako žalobca nemal subjektívne práva ani oprávnené záujmy, ktoré by bolo potrebné v konaní pred súdom preukázať, považoval žalobca za nevyhnutné uviesť, že splnenie procesnej podmienky aktívnej legitímácie v tejto časti doposiaľ súdy neuplatňovali, hoci táto zákonná formulácia existovala už v čase platnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky súdny poriadok“).

25. Podľa ustanovenia § 244 Občianskeho súdneho poriadku, v správnom súdnom preskúmaní súdy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

26. V prípade žalôb proti právoplatným rozhodnutiam správnych orgánov platí ustanovenie § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku: podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

27. V prípade opravných prostriedkov proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov (tretia hlava piatej časti) platí ustanovenie §250 l ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku: pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a.

28. V tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nebola pre rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov ustanovená odlišná (ani žiadna iná) podmienka aktívnej procesnej legitímácie, platilo ustanovenie § 247 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, a teda, že osoba oprávnená na podanie opravného prostriedku voči neprávoplatnému rozhodnutiu správneho orgánu adresovanému príslušnému súdu musela v rámci správneho súdnictva preukázať, že bola na svojich právach alebo právom chránených záujmoch ukrátená, a to rozhodnutím a postupom správneho orgánu. Napriek uvedenému, okresné a krajské súdy vo viacerých prípadoch o odvolaní ministra spravodlivosti voči rozhodnutiam Disciplinárnej komisie Notárskej komory Slovenskej republiky rozhodovali, pričom ho nikdy o preukázanie tejto skutočnosti nežiadali (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Žiline, č.k. 21So 1/2015-162 zo dňa 17. júna 2015 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Dolný Kubín č.k. 5S 1/2014-128 zo dňa 24. novembra 2014 vo veci disciplinárne obvinenej notárky JUDr. M K).

29. S poukazom na vyššie uvedené rozhodnutia žalobca konštatoval, že krajský súd rozhodoval odlišne v obdobných veciach - v jednom prípade žalobe vyhovel (zaoberal sa ňou) a v druhom, skutkovo a procesne rovnakom prípade ju odmietol z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie, z čoho je možné vyvodiť, že sám súd je zdrojom hlbokých a trvalých právnych inkonzistencií. Judikatúrny exces v podobe napádaného rozhodnutia markantným spôsobom zasahuje do princípu právnej istoty, ktorého súčasťou je aj požiadavka ochrany legitímnych očakávaní, ako základného znaku právneho štátu. Rozdielne právne posúdenie v obdobných veciach podľa názoru žalobcu nemožno považovať za ústavné konformné a existencia takýchto rozdielov v rozhodovacej praxi súdu predstavuje odchýlenie sa od ochrany ústavnosti.

30. Na dôvažok žalobca v závere kasačnej sťažnosti poukázal taktiež na skutočnosť, že senát Krajského súdu v Bratislave v uvedenej veci od začiatku súdneho konania konal so žalobcom ako s účastníkom

konania, keď mu dňa 7. marca 2018 adresoval písomnosť nazvanú ako „Zaslanie vyjadrenia žalovaného k žalobe“.

3.

31. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadril.

4.

32. Najvyšší súd Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd v zmysle § 438 ods. 2 SSP preskúmal napadnuté uznesenie správneho súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP), kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP).

33. Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

34. Podľa § 454 SSP, na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

35. Z obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu mal Najvyšší súd Slovenskej republiky za preukázané, že Minister spravodlivosti Slovenskej republiky, v tom čase Tomáš Borec, podal dňa 01.03.2013 pod č. 26732/2013-52 na podnet Úradu geodézie, kartografie a katastra SR návrh na začatie disciplinárneho konania proti JUDr. E., notárovi so sídlom Notárskeho úradu U. za to, že notárskou zápisnicou č. N 470/2011, NZ 46448/2011, NCRls 47561/2011 zo dňa 22.11.2011 osvedčil vyhlásenie o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam napriek tomu, že nemal k dispozícii vyjadrenie právnickej osoby, ktorá je príslušná na správu nehnuteľností podľa osobitného predpisu, alebo má právo nakladať s nehnuteľnosťou podľa osobitného predpisu, že nemá k vzniku vlastníckeho práva výhrady, čím mal porušiť závažným spôsobom svoje povinnosti vyplývajúce z § 63 písm. a/ bod 3, § 36 ods. 1, § 2 ods. 2 a § 13 Notárskeho poriadku, a preto navrhol notárovi uloženie disciplinárneho opatrenia v zmysle § 91 ods.2 písm. b/ Notárskeho poriadku, a to peňažnú pokutu vo výške 2 000,- €.

36. Disciplinárna komisia Notárskej komory SR vydala vo veci rozhodnutie č. DK 3/2013-63 zo dňa 15.01.2014, ktorým uznala notára JUDr. E. vinným a uložila mu disciplinárne opatrenie- písomné pokarhanie. Proti predmetnému rozhodnutiu podal žalobca odvolanie, o ktorom rozhodol Okresný súd Trebišov rozsudkom spisová značka 11S/3/2014 zo dňa 29.09.2015 tak, že rozhodnutie Disciplinárnej komisie Notárskej komory Slovenskej republiky zo dňa 15. januára 2014 pod č. DK 3/2013 zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením o.i., že obvinený notár už pri svojej obrane v disciplinárnom konaní ako aj v opravnom prostriedku poukazoval na uplynutie premlčacích lehôt, pričom Disciplinárna komisia Notárskej komory SR sa s uvedeným nijakým spôsobom nevysoviadala.

37. Následne Disciplinárna komisia Notárskej komory SR rozhodnutím č. DK 3/2013- 1 zo dňa 11.09.2017 s poukazom na ustanovenie čl. 9 ods. 3 písm. a/ Disciplinárneho poriadku Notárskej komory SR konanie zastavila. Rozhodnutie odôvodnila tým, že Minister spravodlivosti Slovenskej republiky podal návrh na začatie disciplinárneho konania voči notárovi oneskorene.

5.

38. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších

veciach ustanovených týmto zákonom.

39. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

40. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

41. Podľa § 6 ods. 2 písm. a/ SSP správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách.

42. Podľa § 97 SSP, ak tento zákon neustanovuje inak, správny súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže správny súd konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

43. Podľa § 98 ods. 1 písm. e/ SSP správny súd uznesením odmietne žalobu ak bola podaná zjavne neoprávnenou osobou.

44. Podľa § 177 ods. 1 SSP správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

45. Podľa § 177 ods. 2 SSP ochrany iných ako subjektívnych práv sa môže domáhať len prokurátor alebo subjekt výslovne na to oprávnený zákonom.

46. Podľa § 178 ods. 1 SSP žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že ako účastník administratívneho konania bola rozhodnutím orgánu verejnej správy alebo opatrením orgánu verejnej správy ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch.

47. Podľa § 92 Notárskeho poriadku, návrh na začatie disciplinárneho konania môže podať minister, predseda krajského súdu a prezident komory (ďalej len „navrhovateľ“) do jedného roka odo dňa, keď sa dozvedel o disciplinárnom previnení, najneskôr do troch rokov odo dňa, keď k nemu došlo. Notár alebo kandidát si môže v disciplinárnom konaní zvoliť obhajcu z radov advokátov alebo notárov.

48. Podľa § 93 ods. 3 Notárskeho poriadku v znení účinnom do 30.06.2016, ten, komu bolo uložené disciplinárne opatrenie podľa odseku 1, môže podať proti rozhodnutiu disciplinárnej komisie opravný prostriedok do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia o uložení disciplinárneho opatrenia; opravný prostriedok môže podať aj navrhovateľ. Opravný prostriedok sa podáva komore.

49. Podľa § 93 ods. 3 Notárskeho poriadku v znení účinnom od 01.07.2016, proti rozhodnutiu o disciplinárnom opatrení nie je možné podať opravný prostriedok. Proti rozhodnutiu disciplinárnej komisie možno podať správnu žalobu do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia o uložení disciplinárneho opatrenia.

50. Podľa čl. 9 ods. 3 písm. a/ Disciplinárneho poriadku Notárskej komory SR, senát bez ústneho pojednávania konanie zastaví ak disciplinárny návrh bol podaný oneskorene alebo vzatý späť.

6.

51. Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti žalobcu vo vzťahu k napadnutému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave po tom, ako sa oboznámil s obsahom súdneho a k nemu pripojeného administratívneho spisu a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná.

52. Spornou v prejednávanej veci bola otázka aktívnej procesnej legitímácie žalobcu na podanie všeobecnej správnej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Disciplinárnej komisie žalovaného č. DK 3/2013-91 zo dňa 11.09.2017, vydaného vo veci disciplinárneho konania vedeného proti disciplinárne obvinenému notárovi JUDr. E., so sídlom Notárskeho úradu v L., ktorým žalovaný s poukazom na ustanovenie § 9 ods. 3 písm. a/ Disciplinárneho poriadku Notárskej komory SR konanie zastavil.

53. Najvyšší súd Slovenskej republiky predtým, ako pristúpil k preskúmaniu veci v intenciách podanej kasačnej sťažnosti a námietok v nej vyjadrených konštatoval, že prioritnou povinnosťou správneho súdu, predchádzajúcou meritórnemu prejednaníu veci, je preskúmanie procesných podmienok konania, medzi ktoré patrí aj aktívna vecná legitímácia žalobcu na podanie správnej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Disciplinárnej komisie Notárskej komory SR.

54. Vo všeobecnosti Správny súdny poriadok vymedzuje účel podania správnej žaloby v ustanovení § 177, pričom tento prioritne smeruje k ochrane subjektívnych práv žalobcu. Z logiky veci vyplýva, že ochrany subjektívnych práv sa môžu dovoliavať iba tie subjekty, o ktorých práva, právom chránené záujmy a povinnosti sa v prejednávanej veci jedná. Inými slovami povedané, v prípade ochrany subjektívnych práv, táto prislúcha iba fyzickým a právnickým osobám tvrdiacim, že na nich boli ukrátené ako účastníci administratívneho konania.

55. Vo vzťahu k aktívnej procesnej legitímácii fyzických a právnických osôb na podanie všeobecnej správnej žaloby zákon vymedzuje v § 178 ods. 1 SSP dve základné podmienky, ktoré musia byť splnené kumulatívne, a to podmienku účastníctva v administratívnom konaní, v ktorom bolo vydané žalobou napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej správy a podmienku ukrátenia na subjektívnych právach žalobcu spojené s vydaním žalobou napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy. Správny súd posudzuje splnenie uvedených podmienok na strane žalobcu v každom štádiu súdneho konania.

56. Správny súdny poriadok zároveň vymedzuje výnimky, kedy všeobecná správna žaloba nemusí smerovať k ochrane subjektívnych práv žalobcu. Konkrétne v ustanovení § 177 ods. 2 SSP zákonodarca priznáva možnosť domáhať sa preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného aj iným subjektom, ako sú účastníci administratívneho konania, avšak okruh týchto osôb zároveň striktno ohraničuje na osobu prokurátora a na subjekty, ktoré sú na realizáciu uvedeného procesného úkonu výslovné oprávnené osobitným zákonom.

57. V kontexte vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky označil postup Krajského súdu v Bratislave, ktorý sa v napadnutom uznesení zaoberal otázkou, či žalobca splnil podmienky aktívnej vecnej legitímácie ako účastník administratívneho konania podľa § 177 ods. 1 a § 178 ods. 1 SSP, za správny a v súlade so zákonom.

58. Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval za nespochybniteľné, že žalobca bol účastníkom administratívneho (disciplinárneho) konania v postavení navrhovateľa podľa § 92 ods. 1 Notárskeho poriadku, čím splnil prvú podmienku vyplývajúcu z § 177 ods. 1 a § 178 ods. 1 SSP.

59. Druhým predpokladom aktívnej vecnej legitímácie žalobcu je ukrátenie na individuálnych právach, ktoré sa musí prejavíť v subjektívnej sfére žalobcu. Je potrebné zdôrazniť, že splnenie uvedenej podmienky však nie je nevyhnutne spojené s postavením účastníka v administratívnom konaní. Ako už správne konštatoval Krajský súd v Bratislave v odôvodnení napadnutého uznesenia, pod pojmom subjektívne právo je potrebné rozumieť vlastné hmotné alebo procesné práva alebo právom chránené záujmy konkrétneho žalobcu, ktoré mu priznáva osobitný právny predpis. Inými slovami vyjadrené, fyzická alebo právnická osoba sa nemôže všeobecnou správnu žalobou domáhať ochrany subjektívnych práv inej osoby, resp. pod jej subjektívne práva nemožno podradiť také účinky rozhodnutia alebo opatrenia orgánu verejnej správy, ktoré neovplyvňujú jej právnu pozíciu, t.j. nezasahujú do jej právnej sféry, ani nespôsobujú zmenu jej právneho postavenia (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sž/10/2009 zo dňa 21. apríla 2010, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn.

6SŽi/2/2011 zo dňa 30. marca 2011, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6SŽo/434/2009 zo dňa 28. septembra 2010, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5SŽi/2/2011 zo dňa 24. februára 2011).

60. Vyššie uvedená podmienka v podobe zásahu do subjektívnych práv žalobcu vylučuje, aby pod tento druh aktívnej vecnej legitímácie bolo možné subsumovať prípad, keď fyzická alebo právnická osoba, ako účastník administratívneho konania, v jeho rámci realizuje svoje verejno-mocenské oprávnenia.

61. Pre vyvodenie záveru o tom, či minister spravodlivosti predstavoval subjekt oprávnený na podanie správnej žaloby v prejednávanej veci považoval Najvyšší súd Slovenskej republiky za kľúčové náležite vymedziť postavenie ministra spravodlivosti v disciplinárnom konaní vedenom práve na základe jeho iniciatívy. V uvedenom prípade, keď minister spravodlivosti vystupuje z pozície navrhovateľa disciplinárneho konania a zároveň predstaviteľa ústredného orgánu štátnej správy, do ktorého právomoci patrí vykonávať dohľad ad činnosťou notárov, si je potrebné uvedomiť, že disciplinárna komisia nekoná o jeho subjektívnych právach, ale vyvodzuje deliktuálnu zodpovednosť voči notárovi. Z uvedeného vyplýva, že účastníkom dotknutým na subjektívnych právach a povinnostiach môže byť iba notár obvinený zo spáchania disciplinárneho deliktu.

62. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti zdôraznil, že žalobca bol síce účastníkom administratívneho konania, no v jeho rámci realizoval svoje oprávnenie podať návrh na začatie disciplinárneho konania v zmysle ustanovenia § 92 Notárskeho poriadku, ktoré podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bezpochyby predstavuje realizáciu jeho verejno-mocenského oprávnenia. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň poukázal na skutočnosť, že k obdobnému stanovisku sa priklonilo aj samotné Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré v odpovedi č. 38698/2018/14 zo dňa 09.04.2018 na žiadosť o vyjadrenie sa k rozhodnutiu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5S/148/2017-25 zo dňa 30. januára 2018, ktorým krajský súd odmietol žalobu podanú ministerkou spravodlivosti SR vo veci disciplinárneho konania vedeného proti notárke JUDr. A M (skutkovo a právne obdobná vec) uviedlo, že „Pre ministerku (navrhovateľa) ako nesporného účastníka administratívneho konania totiž platí, že potrestaním alebo nepotrestaním osoby, voči ktorej návrh smeruje, nemôže byť priamo dotknutá na svojich subjektívnych právach, nakoľko v takýchto konaniach má návrh na potrestanie charakter realizácie verejnomoocenského oprávnenia.

63. Na základe vyššie uvedených skutočností potom možno podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky dospieť k záveru, že žalobou napadnuté rozhodnutie Disciplinárnej komisie sa nemohlo nijakým spôsobom dotýkať subjektívnych práv ministra spravodlivosti ako fyzickej osoby, ktoré by mu priznával konkrétny právny predpis, ovplyvňovali by jeho právnu pozíciu, zasiahli by do jeho právnej sféry alebo by spôsobili zmenu jeho právneho postavenia. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto konštatoval, že žalobca v prejednávanej veci nie je nositeľom aktívnej vecnej legitímácie v zmysle ustanovenia § 178 ods. 1 SSP.

64. Pokiaľ ide o otázku eventuálneho splnenia podmienok aktívnej procesnej legitímácie žalobcu, založenej na základe ustanovenia § 177 ods. 2 SSP, ktorá sa neviaže na subjektívne práva konkrétneho účastníka administratívneho konania, ktoré by mali byť napadnutým rozhodnutím negatívne dotknuté, tejto sa Krajský súd v Bratislave v odôvodnení napadnutého uznesenia nevenoval. Uvedenú skutočnosť namietal aj žalobca v podanej kasačnej sťažnosti, deklarujúc, že Krajský súd v Bratislave opomenul znenie § 177 ods. 2 SSP, umožňujúce podať správnu žalobu prokurátorovi a iným osobitným zákonom oprávneným subjektom aj v prípadoch, ak nedošlo k porušeniu subjektívnych práv.

65. Žalobca v kontexte predmetnej námietky poukázal na znenie ustanovenia § 93 ods. 3 Notárskeho poriadku, upravujúceho možnosť podania správnej žaloby o preskúmanie rozhodnutia disciplinárnej komisie, ktoré síce žiadnym spôsobom neprecizuje osoby oprávnené na jej podanie, avšak z logiky veci podľa názoru žalobcu vyplýva, že keďže sa rozhodnutie doručuje účastníkom konania, potom sú tieto osoby zároveň oprávnené na podanie správnej žaloby. Aplikáciou jazykového a logického výkladu na zákonný text žalobca došiel k dedukcii, že žalobu je oprávnený podať účastník disciplinárneho konania, t.j. disciplinárne obvinený notár i navrhovateľ- minister spravodlivosti.

66. Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval v tomto smere za kľúčové ustáliť, či žalobcu na podanie žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného výslovne splnomocnil osobitný právny predpis, v tomto prípade Notársky poriadok tak, ako to tvrdí žalobca v podanej kasačnej sťažnosti.

67. Pre posúdenie uvedenej otázky je potrebné vychádzať zo znenia ustanovenia § 93 ods. 3 Notárskeho poriadku, ktoré však explicitne neupravuje oprávnenie navrhovateľa disciplinárneho konania (teda ministra spravodlivosti) iniciovať preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správnym súdom podaním správnej žaloby. Najvyšší súd Slovenskej republiky v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že z hľadiska historického výkladu ustanovenia § 93 Notárskeho poriadku v znení účinnom do 30.06.2016, toto *expressis verbis* oprávňovalo žalobcu na podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu disciplinárnej komisie, a to slovami „opravný prostriedok môže podať aj navrhovateľ“. Na rozdiel od právnej úpravy účinnej do 30.06.2016, znenie ustanovenia § 93 ods. 3 Notárskeho poriadku účinné v čase podania správnej žaloby, t.j. znenie novelizované zákonom č. 125/2016 Z.z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov s účinnosťou od 01.07.2016, výslovne nešpecifikuje osoby oprávnené na podanie správnej žaloby. Vypustenie doposiaľ explicitne vyjadreného oprávnenia navrhovateľa (v zmysle § 92 Notárskeho poriadku teda aj ministra spravodlivosti) na podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu disciplinárnej komisie (resp. v zmysle aktuálnej právnej úpravy na podanie správnej žaloby) je podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky potrebné vykladať v tom zmysle, že zámerom zákonodarcu bolo odňať navrhovateľovi disciplinárneho konania možnosť iniciovať súdny prieskum rozhodnutí disciplinárnej komisie v intenciách správneho súdnictva.

68. Najvyšší súd Slovenskej republiky zároveň zastáva názor, že oprávnenie navrhovateľa disciplinárneho konania na podanie správnej žaloby nemožno z vyššie špecifikovaných dôvodov extrahovať ani dedukciou znenia § 93 Notárskeho poriadku tak, ako to tvrdil žalobca.

69. V kontexte uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval, že žalobca v prejednávanej veci nespĺňa ani podmienku aktívnej vecnej legitímácie na podanie správnej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného vyplývajúcu z ustanovenia § 177 ods. 2 SSP.

70. Na dôvažok Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval za dôležité zdôrazniť, že gramatickým výkladom ustanovenia § 93 ods. 3 Notárskeho poriadku možno dospieť k záveru, že možnosť podať správnu žalobu proti rozhodnutiu disciplinárnej komisie zákonodarca reštriktívne vymedzil iba vo vzťahu k rozhodnutiam o uložení disciplinárneho opatrenia, medzi ktoré jednoznačne nemožno subsumovať rozhodnutie o zastavení disciplinárneho konania, (ktoré bolo v prejednávanej veci napadnuté správnou žalobou).

71. Vo vzťahu k námietke žalobcu, že Krajský súd v Bratislave napadnutým rozhodnutím výrazným spôsobom vybočil z doteraz stabilnej rozhodovacej praxe súdu, kedy krajské súde konali a rozhodovali o žalobe ministra spravodlivosti o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia v obdobných právnych veciach, Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že záver krajského súdu reflektoval na zmenu právnej úpravy Notárskeho poriadku od 01.07.2017.

Rozhodnutia krajských súdov, na ktoré žalobca v kasačnej sťažnosti poukázal, boli vydané pred novelou Notárskeho poriadku (účinnou od 01.07.2016), kedy aktívna procesná legitímácia na podanie opravného prostriedku proti rozhodnutiu disciplinárnej komisie bola založená priamo zákonom.

72. Na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení a právnych argumentov dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že Krajský súd v Bratislave správne právne posúdil predmetnú vec, keď konštatoval, že správna žaloba na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného bola podaná zjavne neoprávnenou osobou. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietla a ďalšími námietkami sa nezaoberal.

7.

73. O náhrade trov kasačného konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP v spojení s § 467 ods. 1 SSP. Žalobca v kasačnom konaní úspech nemal a žalovanému náhrada trov kasačného konania zo zákona prislúcha len výnimočne (§ 168 SSP), preto žalobcovi ani žalovanému právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

74. Uznesenie senát prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.